

evaluation in a cross-sectional study on chronic non-specific lung disease. B. C. EIKELBOOM, Evaluation of carotic artery disease and potential collateral circulation by pneumoplethysmography. J. W. F. ELTE, Autonomously functioning euthyroid multinodular goitre. H. PLOEG, A molecular biological approach to the HLA system. H. P. MULLER, Haemophilia A: an abnormal or absent molecule?

Maastricht: H. BRUINS SLOT, Doppler studies in the femoropopliteal pathway. M. MOOTZ, De patiënt en zijn naasten.

Nijmegen: F. MULLER, Volksparticipatie in eerstelijns-

gezondheidszorgprogramma's in Latijns Amerika. M. J. A. J. M. HOES, L-tryptophan in depression and strain.

Rotterdam: B. VAN DER LUGT, Eerste trimester abortus provocatus. Een toetsend onderzoek naar werkwijze en verwickelingen.

Utrecht: F. J. M. MOFERS, Dielectric phenomena in solutions of globular protein molecules. P. W. GELDERMAN, Het lage rugsyndroom, principes en operatieve behandeling (in het bijzonder de transabdominale intercorporele spondylodese). J. WALRAVEN, Chromatic induction psychophysical studies on signal processing in human colour vision. P. H. A. POLL, Early growth of tumor cells in lung tissue.

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

Financiële steun van de Stichting „De Drie Lichten”

De Stichting „De Drie Lichten” nodigt gegadigden uit vóór eind november 1981 hun aanvragen in te dienen bij haar secretaris.

Steun kan worden verleend aan Nederlandse artsen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek op medisch gebied. Zulk een steun betrefte bij voorkeur levensonderhoud van hen die een onderzoek zouden willen verrichten, doch daarvan door financiële omstandigheden worden weerhouden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid gelden ter beschikking te stellen, in verband met het voorgenomen onderzoek, voor te maken onkosten. Voorts kan worden

overwogen iemand in de gelegenheid te stellen hulppersoneel in dienst te nemen.

Het is eveneens mogelijk financiële steun te verlenen aan a.s. artsen die participeren in een onderzoek. De aanvraag dient te geschieden door degene die de primaire verantwoordelijkheid draagt voor het onderzoek.

De aanvragen dienen een nauwkeurige omschrijving te geven van de doelstelling en vergezeld te gaan van een begroting, aanbevelingen en een curriculum vitae.

Prof. dr. A. SCHABERG,
secretaris,
Pathologisch Laboratorium,
Wassenaarseweg 62,
2333 AL Leiden

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Oesophagusweb, een zeldzame oorzaak van slokdarmvernaauwing

Naar aanleiding van het artikel van DEKKER, HAGEMAN en VAN HEES (1981) zouden wij gaarne enkele opmerkingen willen maken.

1. Er wordt gesteld dat een dergelijk web een zeldzame, goedaardige vernauwing is, die op alle niveaus van de slokdarm kan voorkomen. Dat een web niet zo zeldzaam is blijkt uit een ook door bovengenoemde auteurs geraadpleegd artikel van NOSHER e.a. (1975), die bij 1000 patiënten een röntgenologisch onderzoek deden van oesophagus-maag-duodenum en bij 55 patiënten (5%) webben vonden. CLEMENTS e.a. (1974) toonden bij 100 ongeselecteerde patiënten bij 8 een web aan en bij 50 ongeselecteerde kadavers zelfs in 16%.

2. Een web kan op alle niveaus in de slokdarm voorkomen, doch er is een sterke voorkeurslokalisatie voor de postcricoidale regio, met name de distale hypopharynx of de proximale cervicale oesophagus. Van de 53 patiënten met webben vond SEAMAN (1967) slechts driemaal een web in de bovenste thoracale oesophagus. Van de 15 patiënten, bij wie

wij in de laatste jaren een of meer webben aantoonde waren slechts bij één patiënt twee dikke webben in de bovenste thoracale oesophagus gelegen. Het betrof een zeldzame casus van een 61-jarige man met een Plummer-Vinsonsyndroom, twee dikke webben en talrijke intramurale divertikels rondom de webben (HÜPSCHER 1974). Na scopie werden de twee webben met behulp van een starre oesofagoscoop geperforeerd, waarna de klachten en de intramurale divertikels verdwenen. Bij de overige 14 patiënten was de lokalisatie postcricoidaal. Hoewel bij het merendeel van deze groep geen dysfagie bestond, waren bij vier patiënten de klachten echter van dien aard, dat behandeling noodzakelijk was. Het betrof een patiënt met 3 webben met nauwe lumina, een patiënt met 2 vlak bij elkaar gelegen webben en twee patiënten met één web, in beide gevallen met duidelijke stenose. Er waren geen aanwijzingen voor een Plummer-Vinsonsyndroom. In alle gevallen werden de patiënten klachtenvrij nadat met behulp van de oesofagoscoop de vliezen waren gebroken.

3. Wij menen dat het niet nodig is voor het aantonen van kleinere afwijkingen in het hypopharynx-oesophagusvergangsgebied, zoals webben en cricofaryngeale dyskinesie, aan röntgencinematografie de voorkeur te geven, resp. pa-

tiënten met hoge passageklachten altijd cinematografisch te onderzoeken. Een bruikbaar alternatief is de 70- of 100-mm camera „beeldversterkerfotografie” waarbij men het beste een beeldfrequentie kan kiezen van 3-6 beelden/sec. Het voordeel van deze camera's is dat ze op vrijwel alle radiologische afdelingen voorhanden zijn, de hoge beeldkwaliteit, vergelijkbaar met groot formaat, en de zekerheid dat tijdens het slikken, dank zij de hoge beeldfrequentie, altijd één of meer opnamen met volle vulling – in maximale verwijding – worden verkregen. Slechts bij neuromusculaire aandoeningen, waarbij de pharynxmusculatuur gestoord kan zijn, zoals bij het C.V.A., multipole sclerose, poliomyelitis, myasthenia gravis en dystrophia myotonica kan de voorkeur worden gegeven aan röntgencinematografie. Bij dit soort aandoeningen heeft de clinicus de radiodiagnost echter zelden nodig.

Literatuur: CLEMENTS, J. L., G. W. COX, W. E. TORRES e.a. (1974) *Amer. J. Roentgenol.* 121, 122. – DEKKER, W., M. J. HAGEMAN en C. A. VAN HEES (1981) *Ned. T. Geneesk.* 125, 723. – HÜPSCHER, D. N. (1974) *Radiol. clin. biol.* 43, 144. – NOSHER, J. L., W. L. CAMBELL en W. B. SEAMAN (1975) *Radiology* 117, 45. – SEAMAN, W. B. (1967) *Radiology* 89, 32.

Rotterdam, juni 1981

D. N. HÜPSCHER
H. JONGERT

Teratogeen effect van coumarine-derivaten

Bij het lezen van het artikel van G. H. WEENINK e.a. (1981) valt mij op dat patiënte A pas bij een amenorrhoeë van 13 weken wordt gecontroleerd door de polikliniek verloskunde van het W.G. Dit ondanks het feit dat de zwangerschap tegenwoordig veel vroeger kan worden vastgesteld en patiënte reeds bekend was bij de polikliniek cardiologie van hetzelfde ziekenhuis. Was dit een patient-delay of een doctor-delay?

Literatuur: WEENINK, G. H., C. A. VAN DIJK-WIERDA, R. H. B. MEYBOOM e.a. (1981) *Ned. T. Geneesk.* 125, 702.

Groningen, juni 1981

K. MULLER

Patiënte A, beschreven in ons artikel, was enige jaren geleden voor het eerst zwanger; de mogelijk schadelijke effecten van coumarine-derivaten waren toen nog minder bekend. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik te vermelden dat de huisarts van patiënte, collega Th. M. Jorna te Duivendrecht, destijds onze aandacht vestigde op een referaat van een artikel over teratogene effecten van coumarine-derivaten.

Amsterdam, september 1981

G. H. WEENINK
P. E. TREFFERS

BERICHTEN

Buitenland

VERENIGDE STATEN

IJspakkingen bij reumatische arthritis helpen. – Pijn in de knieën veroorzaakt door reumatische arthritis wordt verlicht door het aanbrengen van zakjes met ijsblokjes onder en boven het kniegewricht, driemaal daags gedurende 20 minuten. Door de afkoeling treedt een blokkade op van de pijnzenuwen. Ook zou de beschadiging van het kraakbeen worden tegengegaan door de verminderde werking van lysosomale enzymen op het gewrichtskraakbeen. Dit zou o.a. een verklaring zijn voor de geconstateerde verbetering in de functie en de „kracht” van het kniegewricht. De patiënten gingen beter slapen en het gebruik van analgetica nam af. Dit volgens een mededeling namens een werkgroep uit Philadelphia op een congres van de Arthritis Health Professions Association gehouden in Boston (*J. Amer. med. Ass.* (1981) 246, 317). Het viel op dat bij koeling van één knie ook de pijn in de andere knie verminderde. De patiënten wendden gauw aan het onaangename koude gevoel van de ijszakjes. Na maandenlange toepassing werden geen nadelige bijwerkingen geconstateerd.

A. L. NOORDAM

CONGRESSEN

Het Documentatiecentrum Balint zal van 25-28 maart 1982 een internationaal congres houden in Ascona, waaraan een prijsvraag is verbonden voor studenten over de verhouding arts-patiënt.

Inzendingen aan prof. dr. med. W. Schüffel, afd. Psychosomatologie, Universiteit, D-3550 Marburg, Duitsland.

Binnenland

De Kroon vernietigt een omstreden gemeenteverordening van Lelystad. – In deze binnenlandse berichtenrubriek is al eerder aandacht gevraagd voor een gemeenteverordening van Lelystad. Deze bond de vestigingsvergunning voor artsen aldaar, aan hun bereidheid dienst te nemen in het plaatselijke gezondheidscentrum. De maatregel beoogde weliswaar het gezondheidscentrum te stimuleren, maar beperkte ook de wettelijke vrijheid van vestiging. Ter completering van ons laatste bericht over deze in haar consequenties verstrekkende verordening, kan thans worden gemeld dat de Kroon heeft besloten haar te vernietigen. Al eerder was tot schorsing overgegaan op voordracht van de staatssecretaris van Volksgezondheid en de minister van Binnenlandse Zaken. Volgens de huidige wetgeving voor de beroepsuitoefening, onder meer de Wet Uitoefening Geneeskunst, is degene die aan de eisen van die wetten voldoet vrij zich te vestigen. Gemeenten kunnen formele voorschriften geven om onbevoegde praktijkuitoefening tegen te gaan, maar de vernietigde verordening hield onder omstandigheden een verbod in aan bevoegden. Dit verbod is in strijd met de Wet, heeft de Kroon geoordeeld. De vernietiging is overigens voorafgegaan aan de inwerking-treding van deze daardoor niet minder belangwekkende verordening.

De leukemiebeenmergpreparatencommissie voor volwassenen schrijft in haar jaarverslag 1980 dat in dat jaar van 307 patiënten preparaten zijn beoordeeld. Van de inzendingen – een uitstrijkje van perifeer bloed en van beenmerg, met een speciaal formulier – wordt na ontvangst